

אור מופלא

רעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב ותלמידיו הק' זיע"א

שנה ג' | גליקין ק"ג | פרשת ויחי תשפ"ג

נראה אור

אמרות קודש ופנינים
יקרים על פרשת השבוע

וישלה ישראל יד ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר
ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו (מח, יד)

גם שנראה לו הוי"ק משכּוּלו לידע שהוא בהשגחה פרטית

עיקר הוא התחזקות אמונה, כשרואה שהנהגת עולם היפק דעת האנושי ישכיל ויבין שהכל בצדק ומשפט והשגחה פרטית, וזהו שכל ידיו, גם כשרואה שבחינת ידים שרומז להנהגת העולמות הוא בהיפוך משכל האנושי ע"ז שכל את ידיו ות"א אתחכמיון לידוהי להמשך הדעת והחכמה והשכל שהכל בהשגחה פרטית. (ברכת דוד)

בדורות האחרונים היא עיקר העבודה כעשה טוב

תרגום אונקלוס, אתחכמיון וכו'. הענין ידוע, כי בעבודת האדם יש שני בחינות סור מרע ועשה טוב, ובשניהם צריך להיות בלתי לה' לבדו, ולא לשום פניה וזה שאמר דוד המלך ע"ה, סור מרע ועשה טוב בקש שלום ונוריות וכל מ'עשיך לישם שימים, ואמר מקודם סור מרע ואחר כך עשה טוב. שמקודם צריך לדחות את הרע לגמרי ואחר כך יתחיל לעשות טוב, אך זה היה בדורות הראשונים שמוחם היה גדול והיה בכוחם לדחות לגמרי את הרע קודם שיתחיל לעשות טוב, וכשדחו את הרע אז עשו את כל הטוב, אבל עתה שהמוחות קטנים אם לא יעשו טוב אין בכוחם לדחות את הרע אך על ידי עשיית הטוב יוכלו לדחות את הרע, וזה הענין ממנשה ואפרים מנשה מרומז על סור מרע לשכוח הרע, ואפרים מרומז על עשה טוב מלשון פרו ורבו, ועל כן קרא יוסף בתחילה מנשה ואחר כך אפרים, שמקודם יהיה סור מרע ואחר כך עשה טוב אבל יעקב ראה שבדורות האחרונים לא יאה בכוחם לדחות הרע עד שיעשו מקודם הטוב על כן בירך לאפרים תחילה, וידוע שיד ימין קודם ליד שמאל, וזה וישלה ישראל את יד ימינו וישת על ראש אפרים בחינת עשה טוב, והוא הצעיר הגם שעתה בזמן הזה הוא צעיר למנשה אבל בדורות האחרונים צריך להיות אפרים ראש, ואת שמאלו על ראש מנשה, שכל את ידיו, אתחכמיון, עשה בחכמה, מחמת שראה בחכמתו מה שיהיה בדורות האחרונים כי מנשה הבכור, הגם שעתה מנשה ראש אך בדורות האחרונים יאה הראש אפרים בחינת עשה טוב. (הרה"ק רבי משה יהודה לייב מחפלים זיע"א)

אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי (מח, כב) ככונת הלב בתפילה פועלת היא ביותא

ובתרגום בצלותי ובבעותי, מה טעם נמשלה התפילה לקשת, ללמד לאדם, מה קשת ככל שמתוחים יותר את המיתר, כך מרחיק החץ במעופו, גם בעבודת התפילה, ככל שמתרכזים יותר יותר בכונת הלב, מרקיעה התפילה ובוקעת שחקים יותר. (הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאצק זיע"א)

יקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם כאחרית הימים (מט, א)

כשמתוהרצן בני ישראל חזר נתן לשמוע את דבר ה' דאיתא בגמרא (תגאנא ב, א) עשה אזנך כאפרכסת, יש להבין

איך יעשה אזנו כאפרכסת. והוא על דרך מ"ש בשם רבי נחמן זצ"ל מה שאין יכולין לפעוט בתפילה מהשי"ת, מפני שאנו רחוקים מהשי"ת שנתרחקנו על ידי העבירות. ועצה לזה להתחבר עם כל ישראל כאחד ויצטרפו יד איש אחד ליד חבירו ויד ליד וכו' עד שתגיע לכסא הכבוד. וזה גם כן עשה אזנך כאפרכסת, להתחבר כל האנשים יחדיו ותהיה אוזן גדולה מאד ותוכל לשמוע הרבה וזה הקבצו להתחבר יחד ושמע האספו וגו'. (אמרי פנחס)

ע"י התאספת כאגודה אדת נציליך מקרירות אחרית הימים

'אגידה' הוא מלשון אגודת אזור 'יקרא' הוא מלשון קרירות וצינון. דהיינו יעקב אבינו ע"ה ציוה לבניו האספו ואגידה לכם, תקשרו את עצמכם בעבותות האבה ותאגדו את עצמכם לאגודה אחת, למען יהיה בכם אחדות. את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, כי באחרית הימים יהיה לכם מניעות רבות, כי יאמר מי וירצה לעשות אתכם 'קר' ומצונן לכל דבר מצוה ועבודה. (הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זיע"א)

לישועתך קויתי ה' (מט, יח) כאם מתפלל לישועת ישראל תפילות עניות

דחנה אם אדם מתפלל וכוונתו כדי שלא תהיה שום צער לזרע ישראל כי בכל צרתם לו צר, ח"ו הוא כמו בא לטהר מסייעין לו, ומה גם שאי אפשר להיות קטרוג על מה שרצונו להיות רצון הבורא ב"ה. וזה לישועתך אם כן כונתו כביכול להיות לישועתו יתברך קויתי ה' להיות רחמים בודאי. (דברי אמת, להרה"ק רבי מלובלין זיע"א)

גד גודו יגודנו והוא יגוד עקב (מט, יט) שישראל משפילין עצמם לפני השי"ת יוכלין להשפיע כל טוב

יתבאר בשנעדים לפרש מ"ש בגמרא (ברכות ג, ב) שנכנסו חכמי ישראל לדוד המלך ע"ה ואמרו לו עמך ישראל צריכין פרנסה, ואמר להם לכו והתפרנסו זה מזה, אמרו לו אין הבור מתמלא מחוליות וכו' אמר להם לכו ופשטו ידיכם בגדוד, הענין הוא שנכנסו חכמי ישראל ואמרו עמך ישראל צריכין פרנסה, שישראל צריכין שפע פרנסה הן פרנסת הגרונות והן פרנסת הגשמיות, ואמר להם לכו והתפרנסו זה מזה, ז"ה ע"ה כ"ג בגימטריא י"ג כמנין אח"י בבחינת אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, וזה והתפרנסו ז"ה מז"ה היינו שיחברו אחד באחד שיקשרו ישראל עצמם בהשי"ת שנקרא זה אלי, להתייחד באחדותו יתברך באחדות הגמור, ובזה ימשיכו עליהם שפע מלמעלה וחיות פרנסת הרחניות והגשמיות, והשיבו לו אין הבור מתמלא מחוליות, בור מרומז לשדה בור שפירושו שהוא ריק מכל טוב, היינו עבור שישראל המה בבחינת שדה בור, אינם יכולים להתמלאות במלואו וטובו, וכ"ז מחמת מחוליות"י שהמה בבחינת חולים בחולי הנפש ורחוקים מהשי"ת ח"ו, ע"כ נתן להם עצה לכם ופשטו ידיכם בגדוד, היא בחינת מלחמ"ה שהיא לחים מ"ה, לחים בגימטריא כמנין מזל"א, ומ"ה מרומז לבחינת נחנחו מ"ה ענוה וקטנות, שעי"י שישפילו עצמם להכיר כל אחד פחיתת ערכו ולהכניע מלא קומתו לפניו יתברך, ע"ז ימשיכו עליהם פרנסה ממזל עילאה שיהיה להם מזל וברכה ברוחניות ובגשמיות, וזה גדוד יגודנו, גד הוא לשון מזל כמו גד גדי וסיניק לא, היינו המשכת המזל הוא ע"י גדוד יגודנו בחינת ופשטו ידיכם בגדוד שהמזל בחינת מלחמ"ה לחים מ"ה, ע"ז נתעורר מזל העליון שישפיע השי"ת ממזל העליון כל הטובות והברכות עכ"י בכ"פ ברו"ג אמן. (מגן אברהם)

אור חדש

אמרות קודש
מרועי החסידות בדורינו

אמרות קודש

מכ"ק אדמו"ר מנאדליץ שליט"א

ויחי יעקב בארץ מצרים (מח, כח) וברש"י למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד, שהתחילו לשעבדם, ד"א שהקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו. ודיקדוק בספ"ק מדלא אמר שכיון שנפטר יעקב אבינו התחילו לשעבדם ולכן נסתמו עיניהם, רק אמר שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו וכו', משמע שלא נסתמו אלא משום שנפטר, ולא מצרות השעבוד, רק מפטירת יעקב. ויבן ע"פ מה שכתב לפרש בידברי ישראל את הדי"א שביקש יעקב לגלות את הקץ, דהנה כל מה דעבד רחמנא לטב עביד, ובאמת כל הרעות המתרגשות על האדם, לאמיתו של דבר הכל הן טובות מאתו ית"ש. אלא שבפועל אינו נראה מיד הטוב, ולמראה עינים חושב האדם שהוא אינו טוב כלל, אלא באמת גבורותיו הן הן חסדיו ונפלאותיו, וזה מה שבקש יעקב שרצה לפעול שיזכו לראות מיד את הטוב והחסד הטמון בהרעות, ואת הדברים הטובים שיצמחו מכן לאחמ"כ, אבל מיד נסתם ממנו, שאלמלא כן תתבטל הבחירה, כי העיקר להאמין באמונה שלימה שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ואף מה שנצטייר בעינינו כרעה הרי זה טובה גמורה מאת הבוית"ש הטוב והמטיב, כי האדם אינו יודע לנכון מה באמת טובתו. ובה יש לבאר שפיר הפי' הראשון, דדוקא משום שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל, ונסתם היינו כמו שנבאר שאין רואים הטוב והחסד הטמון בדין, כי כל זמן שחי יעקב אבינו, היה הוא מחזיר בהם האמונה השלימה דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, אבל כיון שנפטר, נסתמו עיניהם ולבם מצרות השעבוד, היינו שלא היה מי שיחזקם ויעודם שאף צרות השעבוד הם לטובתם, ושהן הן רחמי וחסדיו, וע"כ נסתמו עיניהם ולבם. ובמה שדקדק לומר עיניהם ולבם, יראה לפרש ע"פ האי עובדא, דהא כשנסעו הרה"ק הקדושת ציון מבאבוב זיע"א מגאליצא ללובא, ובזמן הנסיעה בחזרתו היה שבור ורצון, כי הערלים צעקו אחריו זיד זיד, והקניטוהו, עד שבהגיע זמן התפילה לא יכל להתפלל מרוב צער, עד שנתישב בדעתו, הנה הגוי קורא תגר עלי שאני זיד, פירושו שאני יהודי, ואני מקושר עם רבונא דעלמא כולה, אי"כ אשרינו מה טוב חלקנו, ובה נתאזר עוז ויגיש לתפילה. והנה איתא שהמתפלל צריך שיהיו עיניו כלפי מטה, ולבו יכוין למעלה לאבינו שבשמים, וזה יש להמליץ בדברי רש"י שכיון שהתחילו לשעבדם חלשה דעתם של ישראל, ונסתמו עיניהם ולבם דהיינו שלא יכלו לכוין עיניהם למטה ולבם למעלה, שלא יכלו להתפלל מרוב חלישות הדעת, אך התגברו על מכשול זה ע"י שלא שינו שמם לשונם ולבושם, שבזכות ג' דברים אלו יצאו מצרים, כי אע"פ שהיו שקועים במי"ט הערי, טומאה, עכ"ז היו נכרים זרע קודש מחצבתם, ששמבני"ש שמה, וכל המצרים רדפו אחריהם וצעקו זיד, ועי"ז ידעו והכירו שיש להם קשר עם הקב"ה, וכו' וכן יצאו ממצרים. (נעוך ע"י מכו"מ עיני החיים גארליץ צאנז, רחוב גוטמכר ב"ב)

- שובו בנים שובבים -
ימי השובבי"ם

ע"י התכוננות כחזממות הברכה מתקן את מה ששגם

הימי האלה הם ימי ירידה, ימים הנמוכים ימי שובבי"ם, וידוע כי הימים האלה מסוגלים לתקן חטא המר, אף שהחובין סגינא וסלקין לעילא לגבי או"י, שהפגם נוגע במח ובחכמה למעלה מהמקור התשובה שהוא נוגע רק עד מדת בינה כנועד, ובינה לבא. ועדה"כ יולבבו ביין ושבי' וז"ש הוזה"ק שאין מועיל תשובה, עכ"ז כשמישים אל לבו נגעי לבבו איך שנתחוק עי"ז מאור פני מלך חיים, וכי אין לו עתה שום מנוס ומפלט וגם אור הדעת נחשך לו, שנסתלקו ממנו המוחין קדישין והוא בבחינת אלם. וכמו"ש בספרי המקובלים עה"פ 'נאלמתי דומיה' היינו כי נעשה כביכול משם הק' אלקים 'אלם' והטעם דום יו"ד ה"א, ואם מההתבוננות זו נעשה נכנע ושפל רוח, ולבו נגזר לגזרים, ומאמין באמונה שלימה ברוממות הבור"ה בבחינת פתי יאמין לכל דבר, שלפי ערך יקרת רוממותו ית"ש יכול להשיג ולהעלות אף נפשות ישראל שהם בעומקי הארץ במדרגה התחתונה, בכח אמונתו החזקה הוא מתקן ומטהר המח והחכמה. (ישמח ישראל)

אמרות תהלים מסוגל לתקן החטאים

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה. הנה הר"ת מן שימות בני ישראל ה'באים מצרימה הוא השבי"ם. וסופי תיבות תהלי"ם, כי מסוגל לחטא ז"ל ר"ל. ובפרט בימי השובבי"ם לומר תהלים. ואמרו משמו של הרב הקדוש מוה"ר מרדכי מטשערנאביל זלה"ה סגולה לזה להתענות בעש"ק ובשבת קודש יאמר תהלים וטוב לתקן החטא הזה. (הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משיבאוא זע"א)

באחד הפעמים שהיה רבינו אצל הרה"ק רבי ישראל מרוזין זע"א, כיבדוהו הרה"ק במרחקת, וכשסיים, שאלוהו אם רוצה עוד, ואמר הן, ושוב אכל עד גמריא ושאלוהו אם רוצה עוד ואמר הן, וכן היה כמה פעמים, עד שהשיב שאינו רוצה יותר. ואח"כ אמר: לסרב מפני הבושה - הרי הוא שקר, ושקר אסור לומר.

רבינו נתברך מרבו הק' באריכות ימים ושנים, פעם אחת בערב שבת קודש, כאשר הלך לבית המרחץ, היה שם באותו מרחץ מוסר אחד. ויהי כאשר בא לרחוץ את עצמו, היו שם אנשים ששנאו את המוסר מחמת מסירות שלו, ולקחו כלים עם מים חמים רותחים ושפכו על המוסר, ומת שם בהמרחץ, ובניו של המוסר הלכו לקבול על האנשים הנ"ל בערכות, ולקחו את רבינו שיהיה עד דבר, כי ידעו בבירור שרבינו גיד האמת, כי על שאר האנשים שהיו בבית המרחץ היה להם חשש שמא יטענו טענות שקר, שלא ליתן את האנשים האלה אשר שפכו מים רותחים על המוסר שיתפסו בבית האסורין, אבל על רבינו ידעו בבירור שלא יעיד עדות שקר בשום אופן כי היה נקרא בפי כל רבי רפאל איש האמת.

והנה כאשר קבל רבינו את הפתקא דאזמנא הנקרא טערמיין בערכותיהם ליום פלוני להעיד עדותו, שלח לאנשי חברה קדישא, ואמר להם: הגן שיש לי ברכה מרבינו הקדוש רבי פינחס מקאריץ שאאריך ימים מאד, אף על פי כן אני מוחל את הברכה, מחמת שאני יכול להעיד דבר הזה, לכן מוכרח את הנ"ל ללכת לבית עולמי. ושלה אחר הבגדים ולבש אותם, ואחר כך יצאה נשמתו הקדושה בקדושה ובטהרה.

זכותו יגן עלינו ועד כל ישראלי

מקורות: אהלי צדיקים, אמרי פנחס, כתבי קודש רמ"מ, ליקוטים יקרים, סיפורי מן הרמ"ח, עבודת הלוים, פאר לשרים

אורו של רבינו הרה"ק רבי רפאל מבערשיד זע"א הפציע בשנת תקי"א לדרך לאביו רבי יעקב יאקיל זצ"ל ולאמו הצדקנית מרת פייגל ע"ה, אביו התגורר בבערשיד ולאחר פטירת רעייתו עבר להסתופף בצל מרן המגיד ממעזריטש זע"א. מגיל צעיר בלט רבינו בעבודת ה' הטהורה שליוותה והתרחקותו מן השקר ומכל ממון שאינו שייך לו. בחינתו כבן ט"ו שנים נתייתם מאביו, ולא רצה ליהנות ממתנות בשר ודם ונתמנה לעוזר למלמד בבערשיד. אותו מלמד סייע לרבינו לסוע ללמוד בישיבה המפורסמת בבארדיטשוב, וכשחזר משם כשהוא עטור בכתר תורה לקחו המלמד לחתן. רבינו נתקרב להרה"ק רבי פינחס מקאריץ זע"א והיה מגדולי תלמידיו ורבות דלה מרבו והשקה לאחרים. לאחר הסתלקות הרה"ק מקאריץ חפצו תלמידיו למנות את רבינו לרבם, אך הוא לא אבה לעטות עליו איצטלא זו והיה מסתופף בצל צדיקי דורו, ונסע י"ג פעמים להרה"ק רבי ישראל מרוזין זע"א. ויאסף אל פעמי ביום ראשון בשבת ט"ו לחודש טבת שנת תקפ"ז, ומנו"כ בטראשטשע.

רבינו אמר רעיו לחסידיו שלא גדול הוא שאין דבר טבך אתה מענש? הודה רפאל שלי על האמת, אף שהיה הנמצא בעולם שיטיב להאדם בשני העולמות כמו התורה, בדבר סכנת נפשות. אמר לו הסרדיוט: הואיל והודית לא כדכתיב (משלי ג, טו) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד, וכתוב (משלי ג, טז) טוב סחרה מסחר כסף, וכן הרבה כתובים אשר מעידים על שבחי ומעלות התורה, ולמה לא יחשוק האדם בלב ונפש ללמוד תורה. ואמר, שהאמת היא שכל אדם חושק ללמוד תורה, ואי מחמת שאדם משוקע בתאוות וגברו העוונות עליו, על כן התורה אינה מסכמת שאיש כזה ילמד אותה, וכשמתחיל האיש הזה ללמוד איז התורה בעצמה משמטת עצמה ממנו והתורה עצמה מזמנת לו כמה ביטולים בכדי שלא יעסוק בתורה. ועכ"ז אמר שיש עצה, וזה להרהר באמת בתשובה ויתכפרו כל עונותיו ואזי תוכל התורה לסבול להיות עוסק בתורה. ואמר שזה מרומז בתהלים (קמ"א, ט) ראשית חכמה קודם שאדם מתחיל לעסוק בתורה יראת ה' יתבונן ביראת ה' ויהרהר בתשובה, ואזי יהיה ביכולתו לעסוק בתורה.

♦ הוא היה אומר ♦
ולשמחה מה זו עושה (קהלת ב, ב) אדם צריך לעמול על ג' דברים: גאווה, מרה שחורה, כעס. ההיפוך מגאות היא ענוה, ההיפוך ממרה שחורה הוא שמחה, והכעס ממילא בטל. זהו שאמר הכתוב ולשמחה מה כשיש לו לאדם שמחה וענוה זו עושה.

ועוד היה אומר: אף אחד אינו משיג את עומק השגותיו של רפאל שלי, הבעש"ט אמר: השי"ת יודה לי שהעמדתו לפניו יוסליה שכזה [הוא הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זע"א בעל היתולדות] ואני אומר: השי"ת יודה לי שהעמדתו לפניו רפאל שכזה, עבור אף אחד איננו ערב, רק עבור רפאל שלי, הוא לעולם לא יתקלקל. ופעם אמר לרבינו: בידי לעשותך למפורסם גדול, אך הנני מרחם עליך.

פעם אכלו בני הרה"ק מקאריץ בורשט, והיה טעמו מר, ואמרו ביניהם אילו היה כאן רבי רפאל היה נותן עצה לשפוך לתוכו מים... ושמע הרה"ק את דבריהם ואמר: איהר לאכט פון מיין רפאלין?! קיינער ווייסט ניט וויא טיף ער גייט! [אתם שוחקים מרפאל שלי?! אף אחד אינו משיג את עומק דרכו] ואמר אח"כ הרה"ק רבי בנימין זאב מבלאטא זע"א: אז דער רבי האט גיזאגט 'קיינער' וייסן אפילו מלאכים אויך ניט! [אם הרבי אמר 'אף אחד' הרי שגם מלאכי מעלה אינם משיגים!]

רבינו לא הוציא כל ימיו שקר מפיו, כי אצל רבו הרה"ק מקאריץ היה כל כך מרוחק כח השקר כד שפעם אחת אמד אחד מבני ביתו והתענו הוא ובני ביתו.

ומספרים שהיו לרבינו תלמידים שכל כך היתה מושרשת אצלם השמירה מלהוציא דבר שאינו אמת ח"ו, עד שאם היו נכנסים לבית רטובים מגשם והיו שואלים אותם אם יורד גשם בחוץ, היו משיבים: בזמן שהיינו בחוץ - היה גשם.

פעם בא רבינו לבארדיטשוב ונתקבל שם בכבוד גדול, ולפתע נעלם מעיני כל רואים וחיפשוהו ולא מצאוהו. והוא נתעטף בסודר על ראשו ופניו כדי שלא יכירוהו, והלך לשוק, ונכנס לחנות של בדים ושאל, אם יש להם למכור קצת טבך. והבין הסוחר שיהודי בטלן לפניו, והכניסוהו לחנות שביה, וכך הוליקוהו מחנות לחנות בצחוק ולעג. עד שהגיעו אנשים שחיפשו אחריו ומצאוהו עומד בשוק בין הסוחרים הלועגים ומתלוצצים עליו. אח"כ אמר, שלא יכל לסבול גודל הכבוד שחלקו לו, והוכרח להתבזות קצת.

פעם בעת שיצא רבינו מהמקוה לתפילת 'כל נדרי' נטפל אליו אחד, שהתחיל לפטפט ולבלבלו בשטויות ודברים בטלים. ואמר: נו, הרי הרמב"ם כותב באגרתו לבנו: תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת לכל אדם ובכל עת, ואפילו על אדם המטריד אותך בשטויות אחר המקוה, לפני כל נדרי, גי"כ לא צריך להתרעם.

בבית רבינו היה מלמד שלמד עם בניו. וכשגדלו הנערים, פיטרו רבינו ורצה לשכור עבור בניו מלמד יותר גדול, המלמד המפוטר כעס מאד וצעק עליו:מעקען אייך מיט אייערע עניויות, מיט אייערע פרומקייט! [מכירים אתכם עם הענוה עם הפרומקייט] נענה לו רבינו: או! דו ביסט שוין אזוי פיל יאריך ביי מיר און די האסט מיר גאר ניט גיזאגט אז דו ביסט אזא כעסן. איך האב דאך אזעלעכע טייערע רפואות צו דעם [אן, אתה נמצא אצלי כל כך הרבה שנים ולא סיפרתי לי שאתה כעסן כזה? הרי יש לי תרופות מצוינות לך].

רבינו אמר רעיו לחסידיו שלא גדול הוא שאין דבר טבך אתה מענש? הודה רפאל שלי על האמת, אף שהיה הנמצא בעולם שיטיב להאדם בשני העולמות כמו התורה, בדבר סכנת נפשות. אמר לו הסרדיוט: הואיל והודית לא כדכתיב (משלי ג, טו) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד, וכתוב (משלי ג, טז) טוב סחרה מסחר כסף, וכן הרבה כתובים אשר מעידים על שבחי ומעלות התורה, ולמה לא יחשוק האדם בלב ונפש ללמוד תורה. ואמר, שהאמת היא שכל אדם חושק ללמוד תורה, ואי מחמת שאדם משוקע בתאוות וגברו העוונות עליו, על כן התורה אינה מסכמת שאיש כזה ילמד אותה, וכשמתחיל האיש הזה ללמוד איז התורה בעצמה משמטת עצמה ממנו והתורה עצמה מזמנת לו כמה ביטולים בכדי שלא יעסוק בתורה. ועכ"ז אמר שיש עצה, וזה להרהר באמת בתשובה ויתכפרו כל עונותיו ואזי תוכל התורה לסבול להיות עוסק בתורה. ואמר שזה מרומז בתהלים (קמ"א, ט) ראשית חכמה קודם שאדם מתחיל לעסוק בתורה יראת ה' יתבונן ביראת ה' ויהרהר בתשובה, ואזי יהיה ביכולתו לעסוק בתורה.

פעם חקר רבינו מה עדיף, לשבת בראש השלחן ובמחשבתו יודע שמגיע לו הוסף, או לשבת בסוף ולחשוב על מקומו המגיע לו בראש. והחליט שמחשבה אינה מוציאה מידי מעשה, אבל מעשה מוציא מידי מחשבה, ועדיף לשבת בסוף אעפ"י שמחשבתו בראש ולא להיפך.

רבינו אמר פעם שכל מה שאדם מבקש מהקב"ה מיד נענה, וראיה לזה מתפילת שמונה עשרה, שאחר כל בקשה ובקשה כגון 'סלח לנו' ותיכף מברך 'חננו המרבה לסלוח' וכן כל הבקשות והברכות תיכף מברך עליהם 'ברוך וכו', ואם נאמר שאין האדם נענה מיד - הלא כל ברכותיו לבטלה חלילה, אלא ודאי שנענה, על כן יכול לברך ברכותיו. ואל יקשה לך הלא בכמה בקשות שאדם רואה שלא נענה עדיין, כי צריך להאמין באמונה שלמה שאם לא הועילה לו תפלתו בזה העולם בלי ספק תועיל לו לתקן מה שגם בעולמות העליונים.

רבינו דיבר פעם בשולחנו מענין שקר וגינה מאד מידה זו, וקם מוכר הדגים מהשולחן ורצה לצאת. שאלו רבינו מדוע הוא יוצא, אמר לו, שהוא מוכר דגים ומוכרח לשקר לפרנסתו. אמר לו רבינו, שיתרגל לאט לאט, מתחילה עד ריוח של קופיקע לא ישקר, וכך יתרגל משך זמן, אח"כ יעלה עד ב' קופיקעס, וכן הלאה עד שיחדל לגמרי מלשקר.

רבינו אמר שכפי המובא בספרים משמע, שמי שהבטחון שלו אינו כמו שראוי להיות לא יפעל לו הבטחון שלו. ואמר: ואני יש לי עצה גם לזה, כי בוטח אני בה' שהגם שאין לי בטחון כראוי עכ"ז בוטח אני בה' שיעזרני.

מרגלא בפומיה דרבינו: א הצלחה וואס גאות איז א עבירה, סע זאלי זיין א מצוה, מיט וואס וואלט מען געהאט צו האבן גאות? (מל שהגאווה היא עבירה, אלמלא היתה מצוה - וכי במה היה לנו להתגאות).

הרה"ק מקאריץ זע"א היה משבח רבות את רבינו ומראה - כזה ראה וקדשו! ונהג להצביע עליו ולומר: הביטו וראו גודל כחה של אמת, רפאל שלי הוה מעשן טבך האסור בגזרת המלכות, פגע בו סרדיוט, ושאלו אות: יהודי, איזה